

Naturskyddsföreningen Trosabygden

Yttrande planprogram för del av Trosaskogen 1:1, Ekebonäs, Trosa kommun

Naturskyddsföreningen Trosabygden har vid tidigare tillfällen kritiserat utvecklingen i kommunen, där privata markägare tillåts exploatera och bebygga marker, som ligger perifert i relation till vare sig kommunens befintliga tätorter (Västerljung, Vagnhärad, Trosa), men inte heller ligger i anslutning till bebyggelse i s.k. omvandlingsområden, exempelvis på Tureholmshalvön, Stensund etcetera.

Sådana exploateringar leder till det som kallas "urban sprawl", att bebyggelsen breder ut sig perifert, med ökad biltrafik som följd, vilket ger ökade utsläpp av klimatpåverkande gaser, samt ökad biltrafik även i kommunens centrala delar. Dessa exploateringar ger även en negativ påverkan på biologisk mångfald, ekosystem och möjligheten till ökad självförsörjning, tar jordbruksmark och intilliggande impediment, som hag-, betesmark i anspråk, vilket allvarligt skadar kulturella, sociala och biologiska värden.

Förslaget Trosaskogen 1:1, Ekebonäs, Trosa kommun, är ett sådant typexempel, som med sin föreslagna storlek, i princip skapar ett nytt samhälle, helt utan tidigare kulturell, social eller ekonomisk förankring. Området karakteriseras dessutom av höga naturvärden, vilket framgår av inventeringen i förslaget, samt tar jordbruksmark i anspråk.

Markägarens tidigare användning av jordbruksmarken i området med stora poppelplanteringar, gav anledning till en oro att planteringarna, endast var en förberedelse för bostadsexploatering. En farhåga som nu får säga sig visa vara bevisad.

Trosas tillväxt och ökningstakt har under det senaste decenniet varit historiskt hög, en av Sveriges högsta. En utveckling, som trots politiska utfästelser om en minskad utbyggnadstakt, inte ser ut att avta. Under de kommande decennierna kommer det att ske en mycket stor utbyggnad i Vagnhärad, kopplat till det nya Resecentrum, där kommunen planerar för omfattande bostadsbyggande i anslutning till Ostlänken. Enligt planerna ska cirka 600 bostäder byggas i området, i etapper under en 20-årsperiod.

Naturskyddsföreningen Trosabygden

Utöver detta specifika projekt finns det planer för ca 2000 nya bostäder och kommunen räknar med en befolkningsökning på i genomsnitt 300 personer per år (ca 2%), vilket driver behovet av nya bostäder, men också innebär ökade kommunala åtaganden i form av skola, äldreomsorg, och infrastruktur för vatten, värme och energi.

En kommuns främsta intresse är inte att tillskynda vinst- och exploateringsintressen från privata markägare, utan att säkerställa att utvecklingen sker på ett för miljön hållbart sätt, men också ekonomiskt, med hela befolkningens och samhällets sammanvägda intressen i fokus. Naturskyddsföreningen förordar en förändrad inriktning för Trosa kommuns fortsatta utveckling, där utbyggnadstakten minskar, och där förtätning snarare än utspridning är ett ledord för den kommunala planeringen.

Utgå från kommunens huvudorter i samhällsplaneringen med förtätning som grund, och ska utbyggnad ske på landsbygden, kan kommunen utgå från redan exploaterade områden, där exempelvis "bykaraktären" i omvandlingsområdena förstärks.

En sådan utveckling kan ske utan att ekologiska, sociala och ekonomiska värden riskeras, och med hjälp av samhällsplaneringsverktyg som "balanseringsprincipen", "I-tree" och "Ester 2.0", snarare förstärker och berikar utvecklingen mot hållbarhet, än tvärtom, vilket den nuvarande utvecklingen riskerar att leda till.

2025-04-21